

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना

लेखा सदस्य श्री वासुदेव खनाल

फैसला

२०७९।०८० सालको निर्णय नं.४२२

पुनरावेदन नं. ०७७-RB-०१८५

मुद्दा:- आयकर (२०६८/६९) ।

काठमाडौं जिल्ला का.म.न.पा. वडा नं.८ सिनामंगल, काठमाडौं स्थित युनाईटेड
डाँफे सुनौला खिम्ती जे.भी. (स्थायी लेखा नं.६००२४१७३९) को अख्तियार
प्राप्त प्रतिनिधी युनाईटेड विल्डर्स एण्ड इन्जिनियर्स प्रा.लि.को संचालक ललितपुर } पुनरावेदक
जिल्ला ललितपुर उपमहानगरपालिका वडा नं. २ बस्ने वर्ष ६० को सुकुन्तलाल
हिराचन..... १

विरुद्ध

आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तिसपुतली, काठमाडौं..... १ } प्रत्यर्थी
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाण्डौ..... १

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. १ बबरमहल

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर अधिकृत श्री सुनिल कुमार श्रेष्ठ

शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:- २०७०/११/२६

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी:- महानिर्देशक श्री विनोद बहादुर कुँवर

निर्णय मिति:- २०७७/०३/०९

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:- x

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट:- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगीता थोकर

अवलम्बित नजीर: x

पुनरावेदक करदाताको हकमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. १ बबरमहलको मिति २०७०।११।२६ को संशोधित कर निर्धारणको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०३।०९ मा भएको निर्णय समेत उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम पर्न आएको प्रस्तुत पुनरावेदन यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. श्री आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. १ बबरमहलको कार्य क्षेत्र अन्तर्गतका करदाता युनाईटेड, डाँफे सुनौलो खिम्ती जे.भी.ले पेश गरेको मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण बमोजिम आ.व. २०६८/०६९ मा जम्मा रु.४,७२,९१,८३८।४६ को विक्री कारोवार गरेको, आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९६ बमोजिम आय विवरण पेश गरेको नदेखिँदा उक्त विक्री कारोवार रु. ४,७२,९१,८३८।४६ लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९(२) बमोजिम कुनै ब्यक्तिले कुनै आय वर्षको आय विवरण पेश नगरेमा आय विवरण पेश नभएसम्मका लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२) (ख) बमोजिम करदाताको मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नुपर्ने भएका कारण आयकर ऐन, २०५८ को दफा १५ बमोजिम लागत खर्च दिनेतर्फ आ.व.२०६८।६९ जेठ महिनाको करदाताले पेश गरेको मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण अनुसार मूल्य अभिवृद्धि ५१।०८ प्रतिशतलाई आधार लिँदा हुने लागत खर्च रु.२,३१,३५,१६७।३७ खर्च कट्टी गरी बाँकी हुन आउने रकम रु.२,४१,५६,६७१।०० लाई करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५ (पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम बमोजिम आन्तरीक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. १ बबरमहलबाट मिति २०७०/११/१२ मा करदाताको नाममा जारी भएको सूचना ।
२. आन्तरीक राजस्व कार्यालय,काठमाडौं क्षेत्र नं. १ बाट मिति २०७०/११/१२ मा जारी भएको सूचना करदाताका प्रतिनिधि दिलबहादुर कुँवरले मिति २०७०।११।१२ मा बुझी जवाफ पेश नगरेको। आय विवरण पनि दाखिल नभएको।
३. प्रस्तुत करदाताको संशोधित करयोग्य आयमा परिवर्तन हुने नदेखिएको हुँदा आ.व. २०६८/६९ को लागि देहाय अनुसार रु.२,४१,५६,६७१।- करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम गर्ने गरी आन्तरीक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. १ बाट मिति २०७०/११/२६ मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।
४. आन्तरीक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. १ ले मिति २०७०/११/२६ मा जारी गरेको आ.व. २०६८/६९ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त

नबुझी युनाईटेड डाँफे सुनौलो खिम्ती जे.भी.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७६/०५/१६ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।

५. पुनरावेदक करदाता युनाईटेड डाँफे सुनौलो खिम्ती जे.भी.ले तिर्नु बुझाउनुपर्ने कर रकम विभिन्न स्थानमा आयोजनाहरू संचालन भईरहेको र सबै स्थान र क्षेत्रबाट कारोबारसँग सम्बन्धित कागजातहरू संकलन गर्न कठिनाई भएका कारण आ.व.२०६८।६९ को आय विवरण मिति २०७५।०२।१० मा मात्र पेश गरी कारोबार तथा आय आर्जनसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित खर्च कटाई मुनाफाको कर तिरेको अवस्थामा आयकर ऐन, २०५८ ले तोकेको खर्च दावीबाट बञ्चित गर्ने गरी यस अधिनै आन्तरीक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. १ ले रु.२,४९,५६,६७१।- करयोग्य आय निर्धारण गरेको। आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ बमोजिम आय विवरण बुझाउनुपर्ने कुरा ऐनमा स्पष्ट व्यवस्था रहेको र करदाता युनाईटेड डाँफे सुनौलो खिम्ती जे.भी.ले दफा ९९ बमोजिम पेश गरेको विवरण उपर तोकिएको समयमा कार्यालयले संशोधित कर निर्धारण गर्न सक्ने व्यवस्था ऐनको दफा १०१ मा रहेको र यसरी संशोधित कर निर्धारण हुँदा कायम भएको थप आयमा लाग्ने कर तथा ऐनको दफा ११७,११८,११९,१२० बमोजिमको शुल्क तथा ब्याज लाग्ने नै हुँदा कानूनले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आन्तरीक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र न. १ बाट भएको कर निर्धारण मिलेकै देखिँदा निवेदकको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भनी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०३।०९ मा भएको निर्णय ।
६. करदाता युनाईटेड डाँफे सुनौलो खिम्ती जे.भी.ले विभिन्न ठाउँहरूमा काम गरेको हुँदा उल्लेखित स्थानबाट आउनुपर्ने कागजातहरू प्राप्त नभएका कारण कानूनले तोकिएको भन्दा ढिला मिति २०७५।०२।१० मा आ.व. २०६८।६९ को आयविवरण आन्तरिक राजस्व कार्यालय, क्षेत्र नं. १ बबरमहलमा पेश गरेको, अधिकार नै नदिएको व्यक्ति दिलबहादुर कुँवरले सूचना बुझी लिएको भनी करदातालाई सुनुवाईको मौका नै नदिई एकतर्फि रूपमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय, क्षेत्र नं. १ बाट कानूनी व्यवस्थाको विपरित हुनेगरी आ.व. २०६८/६९ मा पेश भएको मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण अनुसार मूल्य अभिवृद्धि ५१।०८ प्रतिशतलाई आधार लिँदा हुने लागत खर्च रु.२,३९,३५,९६७।३७ खर्च कट्टि दिई कानून विपरित रु.२,४९,५६,६७१।०० करयोग्य आय कायम गर्ने गरी आन्तरीक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. १ बाट मिति २०७०।११।२६ मा भएको कर निर्धारण आदेश बदर गरी पेश भएको आय विवरणको आधारमा कानून बमोजिम छुट पाउने खर्च प्रदान गरी पुनः कर निर्धारण गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७७/०६/२२ मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।

७. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/०५/१७ मा भएको आदेश।

ठहर खण्ड

८. नियम बमोजिम पेशी सुचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता युनाईटेड डाँफे सुनौलो खिम्ती जे.भी. का तर्फबाट सुनुवाइको लागि कोही पनि उपस्थित भएको देखिएन।
९. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगीता थोकरले पुनरावेदकले आफुले लिएका दावीहरूलाई ठोस तथा बस्तुनिष्ठ प्रमाणको माध्यमबाट पुष्टि गर्न सकेको अबस्था नहुँदा प्रत्यर्थी कार्यालयहरूबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत रहेकोले सो निर्णयलाई सदर गरी पाउँ भनी प्रस्तुत गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।
१०. करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, सरकारी वकीलबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, यसमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय क्षेत्र नं. १ बबरमहलबाट करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा प्रशासकीय पुनरावलोकनको क्रममा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
११. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, करदाताको पहिलो पुनरावेदन जिकिर आफूलाई सुनुवाईको मौका नै प्रदान नगरी संशोधित कर निर्धारण गरिएको हुँदा संशोधित कर निर्धारण आदेश बदर हुनुपर्छ भन्ने रहेको देखिन्छ। मिसिल संलग्न संशोधित कर निर्धारणको आदेश पर्चा हेर्दा, करदाता श्री युनाईटेड डाँफे सुनौलो खिम्ती जे.भि.ले आ.व. २०६८।६९ मा गरेको कारोवारको लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार मिति २०६९ असोज मसान्त सम्म भित्र आय विवरण पेश गर्नुपर्नेमा हाल सम्म आय विवरण पेश गरेको नपाइएकोले करदाताको हकमा ऐनको दफा ९९(२) को खण्ड (ख) अनुसार गर्नुपर्ने भई करदाताले पेश गरेको मू.अ.कर विवरण अनुसार आ.व. २०६८।६९ मा जम्मा रु.४,७२,९९,८३८।४६ को विक्री कारोवार गरेकोले सोही रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२)(ख) बमोजिम मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नुपर्ने देखियो। आयकर ऐनको दफा १५ अनुसार लागत खर्च दिने तर्फ विचार गर्दा जेठ महिनाको मूल्य अभिवृद्धि ५१.०८ प्रतिशतलाई आधार लिँदा हुने लागत खर्च रु.२,३१,३५,१६७।३७ खर्च कट्टी दिइ बाँकी हुन आउने रकम रु.२,४१,५६,६७१।— लाई करयोग्य आय कायम गर्न नपर्ने ठोस

प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ दिन भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) वमोजिम मिति २०७०।११।१२ मा विस्तृत व्यहोरा खुलाई च.नं. ९२९ को पत्रवाट करदाताको नाममा सूचना जारी गरिएको र उक्त सूचना करदाताका प्रतिनिधि दिल बहादुर कुँवरले मिति २०७०।११।१२ मा नै बुझ्निएको भन्ने देखिन्छ। करदाताले निज दिल बहादुर कुँवर आफ्नो आधिकारिक प्रतिनिधि नरहेको र करदाता सँग कुनै सरोकार नरहेको भन्ने जिकिर लिएको भए तापनि करदाता युनाइटेड डॉफि सुनौला खिम्ती जे.भि.को निवेदक धर्मराज भण्डारीले साविक करदाता सेवा कार्यालय वत्तिसपुतलीमा खरिद तथा विक्री खाता प्रमाणित गरी पाउनको लागि मिति २०६९।०४।२२ मा पेश गरेको निवेदनमा यस कम्पनीका कर्मचारी दिल बहादुर कुँवरलाई अख्तियार प्रदान गरेको र निजको कार्य हामीलाई मान्य हुने भन्ने समेत व्यहोरा उल्लेख गरेको भनी प्रशासकीय पुनरावलोकनको निवेदनमा निर्णय गर्दा खुलाईएको आधार प्रमाणबाट देखिँदा आफ्ना कर्मचारी दिल बहादुर कुँवरले सूचना बुझेको अवस्थामा पनि करदाताले सुनुवाईको मौका प्राप्त नगरेको भन्ने पुनरावेदन जिकिर मनासिव देखिएन।

१२. अब करदाताले मिति २०७५।०२।१० मा आय विवरण बुझाएको हुँदा सो विवरणमा उल्लेख भएको कारोवार र प्रत्यक्ष खर्च कटाएर कर निर्धारण हुनु पर्ने भनी लिएको दोस्रो जिकिर तर्फ हेर्दा, आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९६ (१) मा प्रत्येक व्यक्तिले आय वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्रमा दफा ९७,९८ र १२० को अधिनमा रही सो वर्षको आय विवरण विभागले तोकेको स्थानमा दाखिला गर्नुपर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको देखिन्छ भने सोही ऐनको दफा ९८ मा दफा ९६ वमोजिम आय विवरण दाखिला गर्नुपर्ने कुनै व्यक्तिले विवरण दाखिला गर्ने म्याद भित्र विभाग समक्ष म्याद थपको लागि लिखित निवेदन दिएमा मनासिव माफिकको कारण भएमा विभागले आय विवरण दाखिला गर्नुपर्ने म्याद थप गरिदिन सक्नेछ भन्ने व्यवस्था समेत रहेको देखिन आउँछ। यी करदाताले दफा ९६ वमोजिमको अवधि भित्र आय विवरण पेश गरेको वा दफा ९८ वमोजिम म्याद थपको लागि निवेदन दिएको समेत देखिन आउँदैन। यसरी आयकर ऐन, २०५८ को परिपालना नगरी बसेको यी करदाताको हकमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९(२) समेतको आधारमा शुरु कर कार्यालय साविक आन्तरिक राजस्व कार्यालय काठमाण्डौँ क्षेत्र नं. १ बबरमहलले करदाताले पेश गरेको मूल्य अभिवृद्धि कर तर्फको विक्री कारोवारलाई आधार लिई संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रक्रिया प्रारम्भ गरेको र सोको सूचना पटक पटक करदातालाई जारी गरेको समेत मिसिलबाट देखियो। यसरी मिति २०७०।११।२६ मा भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश उपर धरौटी राखी प्रशासकीय पुनरावलोकनको प्रक्रियामा समेत गएका यी करदाताले पछि आएर विभिन्न ठाँउहरूमा काम गरेकोले उल्लिखित स्थानहरूवाट आउनु

पर्ने कागजातहरू नआएको हुँदा आ.व. २०६८।०६९ को आय विवरण मिति २०७५।०२।१० मा पेश गरेको भनी लिएको पुनरावेदन जिकिरको कुनै कानून सम्मत आधार देखिन आएन। जुनसुकै कारण देखाएर ६ वर्ष सम्म आय विवरण नबुझाउने र छैठौं वर्षमा आएर बुझाएको आय विवरणको आधारमा संशोधित कर निर्धारण हुनु पर्ने भन्ने करदाताको जिकिर औचित्यपूर्ण नदेखिँदा यस्तो औचित्यहीन पुनरावेदन पत्र माथि थप विचार गरिरहनु पर्ने देखिएन।

१३. तसर्थ: माथि उल्लिखित तथ्य, आधार एवं कारण समेतबाट करदाता श्री युनाईटेड डॉफे सुनौलो खिम्ती जे. भी. (स्थायी लेखा नं.६००२४१७३९) को आ.व. २०६८।६९ को संशोधित कर निर्धारण गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय काठमाडौं क्षेत्र नं. १ बबरमहलबाट मिति २०७०।११।२६ मा भएको निर्णय तथा सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०३।०९ मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौंलाई दिनु।
२. नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु।
३. फैसलाको विधुतीय प्रति अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
४. प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरू मिसिल आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वक्तिसपुतली पठाई रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमति छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

कम्प्युटर टाइप: अशोक विश्वकर्मा

इतिसम्बत २०८० साल जेष्ठ २१ गते रोज शुभम्.....

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

फैसला प्रमाणिकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौंको छाप